

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslo sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Infekcinės ligos: diagnostika, gydymas ir profilaktika 10 kreditų (270 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	-	2	8
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Egzaminas žodžiu. Pateikiami 3 klausimai iš bendrosios ir specialiosios dalies. Vertinimas nuo 1 (labai blogai) iki 10 (puikiai) balų.			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
<p>Suteikti teorinių ir praktinių infekcinių ligų žinių, aprėpiančių <i>bendruosius</i> infekcinių ligų atsiradimo, plitimo, pasireiškimo, diagnostikos, gydymo ir prevencijos principus ir <i>specialiąją</i> atskirų infekcinių ligų, klasifikuojamų pagal sukėlėją, pažeistą sistemą ar epidemiologijos grandinę, dalis.</p> <p>Supažindinti su pagrindiniais infekcinių ligų patogenezės bruožais, infekcinėms ligoms būdingais sindromais, šiuolaikiniais diagnostikos ir diferencinės diagnostikos metodais, antimikrobinio gydymo principais bei racionalios antimikrobinės terapijos valdymo reikšme šiuolaikinėje medicinoje. Skatinti tarpdisciplininį požiūrį į infekcinių ligų patologiją ir jos valdymą, siekiant spręsti bendrąsias ir doktorantūros tematiką atitinkančias specialiąsias problemas ir uždavinius.</p>				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p><u>Bendroji dalis.</u></p> <p>Infekcinių ligų atsiradimo ir plitimo dėsningumai, etiologiniai veiksniai. Aktualumas Lietuvoje ir pasaulyje. Epidemiologinis procesas, naujos ir atsinaujinančios infekcijos, bioterorizmas. Bendroji infekcinių ligų patologija. Šeimininko gynybos mechanizmai: įgimtas ir įgytas imunitetas, imuniteto deficito būklės. Infekcinių ligų klasifikacijos. Pagrindiniai infekcinių ligų sindromai: apibrėžimas, patofiziologija, sunkumo kriterijai, reikšmė diferencinei diagnostikai. Sepsis, septinio šoko sindromas. Infekcinių ligų diagnostikos principai, mikroorganizmų identifikavimo metodai, atsparumo antibiotikams vertinimas. Infekcinių ligų gydymo principai: etiologinis, patogenetinis, simptominis gydymas. Antimikrobinių vaistų grupės, skyrimo principai, atsparumo molekuliniai mechanizmai. Chirurginės žaizdos infekcijos antimikrobinės profilaktikos principai. Racionalios antimikrobinės terapijos valdymas.</p> <p>Hospitalinės infekcijos: apibrėžimas, epidemiologija, klinikinės formos, prevencija, epidemiologinio stebėjimo ir valdymo principai.</p> <p>Vakcinos ir skiepijimas. Infekcinių ligų imunoprofilaktikos principai. Suaugusiųjų, rizikos grupių skiepijimo rekomendacijos. Prieš ir po-ekspozicinė profilaktika. Imuniteto atsako vertinimas.</p> <p>Keliautojų infekcinės ligos ir jų profilaktika. Keliautojų konsultacijos principai prieš ir po kelionės.</p> <p>Imuniteto deficito būklės (sergančiųjų onkologinėmis ligomis, po organų ir hematopoetinių kamieninių ląstelių persodinimo, blužnies pašalinimo, senyvo</p>				

amžiaus) pacientų infekcijų etiologijos, diagnostikos, gydymo ir prevencijos ypatumai.

Zoonozės, jų kilimo ir plitimo ypatumai, profilaktikos principai.

Specialioji dalis.

Bakterinės infekcijos: sukėlėjai, patogenezė, klinikinė eiga, komplikacijos, diagnostika ir diferencinė diagnostika, gydymo principai, profilaktika, prognozė. Vidurių šiltinė, paratifas A ir B; salmoneliozė, botulizmas, kitos maisto toksinės infekcijos, *Esherichia coli* infekcija, šigeliozės, kampilobakteriozė, cholera, jersiniozės (žarnyno ir pseudotuberkuliozė). *Clostridium difficile* infekcija: sukėlėjo reikšmė ambulatorinėje ir stacionarinėje praktikoje, šiuolaikinio gydymo principai, recidyvų profilaktika. Meningokokinė infekcija, žaibinė meningokokemija. Listeriozė. Pneumokokinė infekcija. Streptokokinis faringitas ir tonzilitas, ankstyvosios ir vėlyvosios komplikacijos, skarlatina. Rožė. Enterokokų, stafilokokų sukelta infekcija. Difterija. Leptospirozė. Legioneliozė. *Chlamydia* sp. ir *Mycoplasma* sp. sukeltos infekcijos. Bartoneliozė.

Virusinės infekcijos: sukėlėjai, patogenezė, klinikinės eigos ypatumai, būdingos komplikacijos, diagnostika ir diferencinė diagnostika, gydymo principai, profilaktika, prognozė. Gripas ir kiti ŪVRS. Gripo nespecifinė ir specifinė profilaktika, reikšmė ir skiepijimo svarba rizikos grupių asmenims. Koronavirusų (SARS, MERS) sukeltos infekcijos. Covid-19 infekcijos etiologijos, epidemiologijos, patogenezės, klinikos, eigos ypatumai, diagnostikos, gydymo, profilaktikos principai, prognozė. Virusiniai hepatitai A, B, C, D, E: etiologijos, patogenezės, klinikos, eigos, diagnostikos ypatumai, gydymo ir profilaktikos principai. Herpes šeimos (HSV, VZV, EBV, CMV, HH8) sukeltos infekcijos. Enterovirusų sukeliama infekcija. Noro ir rota virusų infekcijos. Virusiniai meningitai: jų sukėlėjai, eigos ir diagnostikos ypatumai. ŽIV liga: etiologija, epidemiologija, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymo principai, profilaktika. AIDS oportunistinės infekcijos: etiologija, epidemiologija, patogenezė, klinika, gydymo principai, pirminė ir antrinė profilaktika.

Pirmuonių žarnyno invazijos (amebiazė, balantidiazė, lambliazė), helmintozės (askaridozė, enterobiozė, trichineliozė, kaspinočių invazijos, echinokozė). Toksoplazmozė: įgimta ir įgyta, patogenezės ir klinikos ypatumai normalaus imuniteto ir imuniteto deficito būklės pacientams, profilaktika nėštumo metu.

Grybų sukeltos infekcijos. Sisteminės mikozės: kandidozės, aspergiliozė, kriptokozė, histoplazmozė, mukormikozė. *P. jirovecii* pneumonija: ypatumai ŽIV užsikrėtusiam ir neužsikrėtusiam imuniteto deficito būklės pacientui.

Erkių pernešamos infekcijos. Erkinis encefalitas: etiologija, patogenezė, klinikinės formos, diagnostika, gydymas, profilaktika. Laimo liga, ankstyvosios ir vėlyvosios klinikinės formos, diagnostika, gydymas.

Keliautojų infekcinės ligos. Maliarija: *Plasmodium* rūšys ir geografinis pasiskirstymas, ligos formos, komplikacijos, diagnostika, gydymo ir profilaktikos principai, atsparumo antimaliariniams vaistams paplitimas. Visceralinė leišmaniozė. Hemoraginės karštligės: sukėlėjai, paplitimas, diagnostikos, gydymo ir profilaktikos principai.

Zoonozės (zooantroponozės): etiologija, paplitimas, užsikrėtimo keliai, patogenezė, klinikos ypatumai, diagnostikos, gydymo ir profilaktikos principai. Bruceliozė, maras, tuliaremija, juodligė, ornitozė, pasiutligė, riketsiozės (Q karštligė, *Rickettsia conorii* infekcija), stabligė.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Bennett JE, Dolin R, Blaser MJ. Mandell, Douglas, and Bennett's Principles and Practice of Infectious Diseases. 9th edition, Elsevier Health Sciences, 2019.

2. Infekcinių ligų vadovas / Ambrozaitis A. , Aukštuolienė E., Bareišienė M.V., Broslavskis E., Davidavičienė E., Gulbinovič J., Jančorienė L., Laiškonis A., Marcinkutė A., Marčiukaitienė I., Matulionytė R., Mickienė A., Pukenytė E., Ūsaitis J., Vagnoras A., Valintėlienė R., Vėlyvytė D., Žagminas K., Žlabys P. - Vilnius : Vaistų žinios, 2010.
3. Cohen J., Powderly W.G., Opal S.M. Infectious Diseases. Fourth edition, Elsevier, 2017.
4. Hauser AR. Antibiotic basics for clinicians. 3rd edition, Wolters Kluwer, 2018.
5. Mickienė A, Minkauskienė M, Jančorienė L ir kt. Perinatalinė infekcija. Humanitas, 2015.
6. Cornaglia G, Coucol R, Hermann JL et al. European Manual of Clinical Microbiology, 1st edition, Epermay (Marne), 2012.
7. Falagas ME, Mylonakis E. Gorbach's 5-Minute Infectious Diseases Consult. 2nd edition, Lippincott Williams & Wilkins, 2011.
8. Hoffmann C, Rockstroh JK. HIV 2015/2016. Medizin Fokus Verlag, Hamburg, 2015.
9. Panel on Antiretroviral Guidelines for Adults and Adolescents. Guidelines for the Prevention and Treatment of Opportunistic Infections in Adults and Adolescents with HIV. Department of Health and Human Services. Available at: https://clinicalinfo.hiv.gov/sites/default/files/guidelines/documents/Adult_OI.pdf
10. European AIDS Clinical Society (EACS) Guidelines, version 11.0, October 2021. Available at: https://www.eacsociety.org/media/final2021eacsguidelinesv11.0_oct2021.pdf

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojanti dėstytoja: Raimonda Matulionytė (prof. dr.).

2. Ligita Jančorienė (prof. dr.).

3. Daiva Radzišauskienė (doc. dr.).

4. Birutė Zablockienė (asist. dr.).

5. Rolanda Valintėlienė (asist. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė